

Bydgoszcz, 8 kwietnia 2024 r.

KATEDRA I KLINIKA ENDOKRYNOLOGII
I DIABETOLOGII

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Collegium Medicum im. L. Rydygiera
w Bydgoszczy
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 9
85-094 Bydgoszcz
tel. 052-585-40-20
fax 052-585-40-41
e-mail: junik@cm.umk.pl

Ocena rozprawy doktorskiej

lek. Magdaleny Szychlińskiej

z Kliniki Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Wewnętrznych

Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Collegium Medicum

Rozprawa na stopień naukowy doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne jest zatytułowana „Profil metaboliczny, obecność wczesnych zmian naczyniowych i ryzyko sercowo-naczyniowe pacjentów z nieczynnymi hormonalnie gruczolakami nadnerczy”.

Promotorem rozprawy jest prof. dr hab. n. med. Elżbieta Bandurska-Stankiewicz,
promotorem pomocniczym dr n. med. Wojciech Matuszewski

Wraz z rozwojem technik obrazowych oraz zwiększeniem dostępności ultrasonografii, tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego, wzrasta wykrywalność zmian w nadnerczach, tzw. Incydentaloma, stanowiąc istotny problem kliniczny. Ta nowa epidemia dotyczy wielu osób na całym świecie i wpływa zarówno na zwiększone poczucie chorobowości wśród pacjentów jak i na wzrost kosztów w systemie opieki zdrowotnej. W badaniach TK guzy nadnercza opisywane są od 1% do 12% chorych, z przewagą osób starszych. Incydentaloma nadnercza może być zarówno zmianą łagodną jak i złośliwą, wywodzić się z kory lub rdzenia nadnerczy, jak i być pochodzenia pozanadnerczowego. Uwzględniając czynność hormonalną, guzy mogą wydzielać hormony lub być pozbawione tej właściwości. Podstawowym problemem dla klinicysty jest wyodrębnienie z grupy bezobjawowych guzów nadnerczy zmian nowotworowych lub wydzielających w nadmiarze hormony. Do postawienia właściwej diagnozy niezbędna jest diagnostyka obrazowa i hormonalna. O ile istnieją jasne kryteria diagnostyczne dla guzów wydzielających w nadmiarze aldosteron, hormony płciowe czy katecholaminy to nadal problemem diagnostycznym jest rozpoznanie subklinicznej hiperkortyzolemii.

Przedstawiona mi do oceny praca jest wnikliwym studium klinicznym dotyczącym incydentalnych guzów nadnerczy oraz wybranych przez Autorkę parametrów. Rozprawa jest zredagowana w sposób charakterystyczny dla tego typu prac doktorskich, które składają się z kilku, najczęściej trzech artykułów.

Praca doktorska składa się z trzech publikacji, we wszystkich lek. Magdalena Szychlińska jest zarówno pierwszym autorem jak i autorem do korespondencji:

1. Markers of subclinical cardiovascular disease in patients with adrenal incidentaloma. Praca została opublikowana w Medicina Lithuania w 2020 r.

Impact Factor 2,43; 40 punktów MNiSW. Jest to praca poglądowa, stanowiąca wprowadzenie do dwóch następnych – oryginalnych.

2. Do non-functional adrenal adenomas affect metabolic profile and carotid intima-media thickness? A single centre study from Poland. Praca została opublikowana w Journal of Clinical Medicine w 2023 r. Impact Factor 3,9; 40 punktów MNiSW.
3. Could a nonfunctional adrenal incidentaloma be a risk factor for increased carotid intima-media thickness and 10-year cardiovascular mortality based on the SCORE algorithm. A study from a single center in Poland. Praca została opublikowana w piśmie Endokrynologia Polska w 2023 r. Impact Factor 2,1; 70 punktów MNiSW.

Łącznie Impact Factor wszystkich trzech prac wynosi 8,43 i 70 punktów MNiSW.

Poza przedrukami w/w publikacji dysertacja zawiera ich wykaz, omówienie ogólne (zatytułowane „Wprowadzenie”) oraz omówienie szczegółowe poszczególnych publikacji (zawierają one wprowadzenie, cele pracy naukowej, materiał i metody, analizę statystyczną, wykaz publikacji naukowych włączonych do rozprawy doktorskiej, podsumowanie i wnioski, streszczenia w języku polskim i angielskim (abstract), piśmiennictwo, wykaz użytych skrótów, załączniki: oświadczenia Autorki i współautorów dotyczące udziału w napisanych pracach oraz opinię Komisji Bioetycznej. Nie umieszczono wykazu znajdujących się w artykułach tabel i rycin. Łącznie praca liczy 80 stron.

Rozprawa doktorska ma, zgodnie z ustawą, formę spójnego tematycznie zbioru artykułów opublikowanych w czasopiśmie naukowych, określonych przez ministra właściwego do spraw nauki. Jednocześnie rozprawę doktorską stanowi samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej, gdzie indywidualny wkład kandydatki w

powstanie tej pracy jest bardzo duży, o czym świadczy fakt że we wszystkich trzech pracach jest pierwszą autorką i jednocześnie autorką z adresem do korespondencji. Omówienie cyklu publikacji umożliwia szybkie zapoznanie się z tematem, podobnie streszczenia w języku polskim i angielskim.

Całości dopełnia zgoda Komisji Bioetycznej przy Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Piśmiennictwo zamieszczone w poszczególnych artykułach to odpowiednio 88, 45 i 48 pozycji, wszystkie w języku angielskim. Dotyczy to również autorów polskich cytowanych przez doktorantkę, gdyż prace w Endokrynologii Polskiej są publikowane w tym języku. Dodatkowo 46 pozycji piśmiennictwa znajduje się w omówieniu pracy.

Cele pracy to przede wszystkim ocena zmian występujących u pacjentów z nieczynnymi hormonalnie gruczolakami nadnerczy. Doktorantka wzięła pod uwagę występowanie zaburzeń metabolicznych, zmiany morfologiczne naczyń krwionośnych, ryzyko sercowo-naczyniowe, zależności pomiędzy nimi.

Badano 46 osób, grupa kontrolna liczyła 44 osoby. Analiza statystyczna została przeprowadzona w sposób typowy (Statistica 13.0 PL).

Zastosowanie praktyczne uzyskanych wyników badań jest bardzo duże, gdyż zastosowane metody prostych pomiarów biochemicznych i ultrasonograficznych (w tym ECHO serca) umożliwia wczesne zdiagnozowanie pacjentów ze zwiększonym ryzykiem metabolicznym i sercowo-naczyniowym, nawet w przypadku prawidłowego wyniku hamowania 1 mg deksametazonu.

Autorka zwróciła również uwagę na czynniki sercowo-naczyniowe i pojawienie się współistniejących chorób, szczególnie nadciśnienia tętniczego, dyslipidemii, zwiększonego obwodu talii, zaburzeń gospodarki węglowodanowej, zwiększenia grubości kompleksu błona środkowa-śródbłonek tętnicy szyjnej wspólnej.

Omówienie wyników badań jest kompletne, wskazuje na mocne strony, jak perspektywność badań, stosunkowo długi czas trwania badania, małą ilość uprzednich publikacji dotyczących tematu sensu stricte badanego i opisanego przez doktorantkę.

Z powyższych wynika, że dysertacja jest oryginalnym rozwiązaniem problemu naukowego oraz prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydatki w dyscyplinie oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Po przeczytaniu rozprawy nasuwają się uwagi, jest w niej kilka drobnych niezręczności, np.:

s. 16 – „W grupie badawczej ...” - oczywiście była to grupa badana, a nie badawcza.

Uważam, że biorąc pod uwagę bardzo wysoką jakość pracy, nie należy się czepiać drobnych potknięć czy literówek. Najlepiej ich uniknąć, dając pracę do przeczytania osobie nie związanej z jej powstawaniem.

Oczywiście, dla wartości samej pracy, te drobiazgi nie mają żadnego znaczenia, po prostu, recenzent czytając pracę zawsze coś znajdzie. Nie znaleziono natomiast żadnych poważniejszych nieprawidłowości.

Na zakończenie należy stwierdzić, że praca ma bardzo dużą wartość poznawczą, a także walory użytkowe.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.).

Dysertacja przygotowana pod opieką promotorów, stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydatki oraz jej umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Trzykrotna pozycja pierwszej autorki świadczy, że wkład pracy lek. Magdaleny Szychlińskiej w dzieło jest znaczny, wręcz dominujący. Wysoki Impact Factor – 8,43 i punktacja MNiSW - 70 punktów świadczą o wysokiej jakości wszystkich trzech prac składających się na rozprawę.

Z całym przekonaniem kieruję wniosek do Wysokiej Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie o dopuszczenie lek. Magdaleny Szychlińskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Jednocześnie, ze względu na bardzo wysoką wartość pracy, opublikowanej w trzech czasopismach z Listy Filadelfijskiej, wnioskuję o jej wyróżnienie.

Kierownik
Katedry Endokrynologii i Diabetologii
Kliniki Endokrynologii i Diabetologii
prof. dr hab. Roman Junik